

Informatienota

Onderwerp

Aanpassingen verordeningen gemeenteraad

Datum

13 oktober 2025

Zaaknummer

Aan

Presidium

Van

A.J. Brands

Inleiding

In december 2024 zijn diverse verordeningen en het reglement van orde (RvO) geactualiseerd. Door het jaar heen zijn bij besprekingen in het presidium voorstellen gedaan om artikelen te wijzigen en/of toe te voegen. Ook vanuit de dagelijkse praktijk zijn wijzigingen gewenst. In deze informatienota zijn deze aanpassingen verzameld.

1. Het advies van de raadscommissie

Volgens artikel 3 lid a van de verordening op de raadscommissies 2025 brengt een raadscommissie advies uit aan de raad over die onderwerpen waarop haar werkzaamheden betrekking hebben. Dit betekent dat de commissie de raad allereerst adviseert of iets rijp is voor raadsbehandeling/besluitvorming en zo ja, kan het dan als hamerstuk of als bespreekpunt behandeld worden. Dit advies wordt verwerkt in de concept-agenda die door het presidium wordt vastgesteld. Definitieve vaststelling van de agenda gebeurt door de gemeenteraad.

Nu de wijzigingen in de vergaderstructuur steeds meer inhoud krijgen is door raadsleden de vraag gesteld hoe het advies (of iets rijp is voor behandeling in de raad) gewogen wordt in de commissie.

Het is de taak van de voorzitter om de onderdelen na beraadslaging te benoemen:

- a. Heeft de commissie voldoende informatie verkregen voor de beeld- en oordeelsvorming van hun raadsfractie? Zo kan de commissie besluiten tot behandeling op een later moment, het door het college laten wijzigen van een raadsvoorstel (zie verderop in deze memo) of het verkrijgen van meer informatie in de periode tussen commissie- en raadsbehandeling. Over of iets rijp is voor raadsbehandeling kan, als het nodig is, worden gestemd. Uit ervaring bij andere gemeenten zal hierover vaak wel eensgezindheid bestaan. In het uiterste geval kan de gewogen stemverhouding naar rato van zetelverdeling in de raad worden toegepast
- b. Als het rijp is voor besluitvorming dan is het de vraag of iets als een hamer- of bespreekstuk in de gemeenteraad behandeld kan worden. Als één fractie er nog over wil debatteren voordat ze erover gaan besluiten, wordt het een bespreekstuk. Het is *wenselijk* dat deze fractie dan wel aangeeft waarom het een bespreekpunt moet worden. Zo wordt het voor een ieder helder waar de raadsbehandeling zich op toespitst en wordt voorkomen dat het debat in de gemeenteraad over gedaan wordt.

Voorgesteld wordt om bovenstaande te verwerken *in de toelichting* op artikel 3 van de verordening op de raadscommissies.

2. Aanpassen van een raadsvoorstel

Hoewel daarvoor geen wettelijke grondslag is, is het een gangbare opvatting dat een raadsvoorstel, nadat het college van B&W het ter besluitvorming naar de raad heeft gestuurd, niet meer aangepast wordt. Die opvatting gaat er vanuit, dat als het college het raadsvoorstel heeft aangeboden voor commissie- en raadsbehandeling, dat het voorstel dan in procedurele zin (dus niet inhoudelijk) onderdeel is geworden van het proces van raadsbehandeling en -besluitvorming. Daar hoort dan bij dat de raad altijd de bevoegdheid heeft om door middel van een amendement het voorgestelde raadsbesluit te wijzigen. Voorgesteld wordt om dit ook als uitgangspunt aan te houden. In het verleden werden aanpassingen, aanvullingen etc. vaak pragmatisch opgelost.

Nu in het presidium is gesproken over deze formele mogelijkheden wordt voorgesteld om het mogelijk aanpassen van een raadsvoorstel een plek te geven in de verordening op de raadscommissies en het reglement van orde. Daarmee leggen we dan uitzonderingen vast op voornoemd uitgangspunt.

Vanuit de gedachte dat een raadsvoorstel aangepast moet worden lichten we een aantal opties toe.

Aanpassing raadsvoorstel vanuit college

Dit is denkbaar bijvoorbeeld wanneer:

1. Het college nieuwe informatie heeft of er nieuwe ontwikkelingen zijn. 'Met de kennis van nu zouden we een ander voorstel doen.' Het college zou daarom graag een nieuwe voorstel en besluit voor willen leggen.
2. Het college heeft relevante actuele informatie die van belang is voor de raadsbesluitvorming en wil deze aanvullende informatie toevoegen in of aan het raadsvoorstel.
3. Het college signaleert (storende) fouten in het voorstel en wil deze aanpassen.

Wanneer sprake is van 1, dan zou het college in de raadsvergadering toestemming van de raad moeten krijgen om het voorstel in te trekken en met een nieuw voorstel te komen. Het college moet daarvoor wel een gemotiveerde onderbouwing geven, zodat de raad dat kan gebruiken bij zijn oordeelsvorming. Het voorstel wordt dan, met een gemotiveerd verzoek van het college, na commissiebehandeling doorgeleid naar de raad. Bij de vaststelling van de agenda in de raadsvergadering kan de raad besluiten om het raadsvoorstel al dan niet in te trekken. Dit staat min of meer al wel in het reglement van orde, maar zou iets verduidelijkt kunnen worden.

Bij de punten 2 en 3 moet het college instemming hebben van de gehele raadscommissie (dit zijn de alle op dat moment aanwezige commissieleden). De aangebrachte wijzigingen zouden dan ook duidelijk weergegeven moeten worden in het aangepaste raadsvoorstel zoals dat voor raadsbehandeling wordt aangeboden.

Aanpassing raadsvoorstel vanuit commissie

Het is ook denkbaar dat na de beraadslaging in de commissie de fracties graag zien dat het voorstel aangepast wordt. In het presidium van juni 2025 was draagvlak om dit mogelijk te maken. Voorgesteld wordt om een aanpassing van een raadsvoorstel toe te staan als hierover in de commissie unanimititeit bestaat. Het zal over het algemeen gaan over aanpassingen in het raadsvoorstel, wat niet wegneemt dat daardoor ook een besluit moet worden aangepast. Bestaat deze unanimititeit in de commissie niet, dan blijft de weg van het amendement op het raadsbesluit (niet op de toelichting in het raadsvoorstel!) open.

Voorgesteld wordt om het volgende artikel incl. toelichting op te nemen in de verordening op de raadscommissies

Artikel 3a Taken raadscommissie - wijzigen raadsvoorstel

Een voorstel van het college dat is aangeboden voor behandeling in een raadsvergadering, met voorafgaande commissiebehandeling, kan ten behoeve van de raadsbehandeling door het college

aangevuld en/of gewijzigd worden met instemming van de gehele raadscommissie. De aanvullingen en/of wijzigingen moeten duidelijk zichtbaar aangegeven worden in het raadsvoorstel.

Toelichting op artikel

De behandeling van een voorstel in de commissie heeft tot doel om alle informatie te verstrekken en/of op te halen zodat in de gemeenteraad een besluit genomen kan worden. Zo beslist de commissie of iets rijp is voor raadsbehandeling. Is dit niet het geval dan kan vanuit de voorwaarden aanpassingen gevraagd worden. De gevraagde unanimiteit is bedoeld om politieke discussies vroegtijdig te weren. Tegelijk wordt benoemd dat dit alleen in uitzonderlijke gevallen mogelijk moet zijn, omdat de weg van een amendement op het raadsbesluit de meest geschikte manier is om besluiten aan te passen.

Omdat de toestemming om een voorstel in te trekken een bevoegdheid van de raad is staat, zoals eerder gezegd, het ook in het Reglement van Orde (artikel 34). Voorgesteld wordt om dit artikel enigszins aan te scherpen.

Het college kan de raad gemotiveerd verzoeken een raadsvoorstel, dat is aangeboden voor behandeling in een raadsvergadering, al dan niet met voorafgaande commissiebehandeling, in te trekken. Het verzoek wordt door de raad behandeld bij de vaststelling van de agenda in de raadsvergadering.

3. Vooraf delen van amendementen/moties voor de raadsvergadering

In artikel 31 (amendementen) en artikel 32 (moties) van het Reglement van Orde wordt in de toelichting benoemd dat het wenselijk is om de amendementen/moties vooraf te delen met de raadsleden en het college.

In de praktijk worden de amendementen/moties op de dag van de raadsvergadering achter een digitaal slotje in het Raadsinformatiesysteem iBabs geplaatst. Deze werkwijze wordt in de aanloop naar iedere raadsvergadering steeds benoemd richting de raadsleden.

Doordat ze achter een slotje gepubliceerd worden kunnen raads-, college- en MT-leden hier al kennis van nemen. Iets wat aansluit bij de in de toelichting benoemde wenselijkheid. Tijdens de behandeling van het agendapunt worden de digitale slotjes verwijderd en zijn ze openbaar.

Nu deze werkwijze al gemeengoed is geworden wordt voorgesteld om deze werkwijze in de toelichting op te nemen en als standaard werkwijze te bestempelen.

Dit betekent echter niet dat dit ook het formeel indienen van de motie/het amendement is! Het moment van formeel indienen is van belang omdat het vanaf dat moment het een document van de raad is. Dat betekent dus ook openbaar en voor iedereen toegankelijk. Concreet betekent dit dat bij het vaststellen van de agenda de moties vreemd aan de orde van de dag openbaar gemaakt worden en de overige moties/amendementen bij de behandeling van het agendapunt.

Overigens komt het ook voor dat fracties op voorhand al aangeven dat het amendement/de motie op voorhand openbaar mag worden. Dat gebeurt dan ook.

4. Nieuwe benaming van informatieve bijeenkomsten: commissie IBK

In paragraaf 6 van de verordening op de raadscommissies 2025 staan de artikelen rond de huidige informatiebijeenkomsten vermeld.

Nu de wijzigingen in de vergaderstructuur steeds meer inhoud krijgen is de vraag gesteld of de term 'informatiebijeenkomst' nog wel de lading dekt. Daarnaast is eerder afgesproken dat (onderdelen van)

deze informatiebijeenkomst vanaf 1 januari 2026 het karakter krijgen van een commissie ex art. 82 Gemeentewet.

In artikel 27 van de verordening staat vermeld dat er verschillende soorten bijeenkomsten zijn. Denk aan een voorbereidend overleg, technische sessie, expertmeeting en een opiniërend, kaderstellend overleg. Daarbij is de vraag gesteld of alle onderdelen wel passen bij de omschrijving van artikel 82 Gemeentewet en dus voor vergoeding in aanmerking komen.

Voorgesteld wordt van de informatieve bijeenkomst te wijzigen in de **Commissie Informeren, Beeldvormend en Kaderstellen**. In de agenda van deze commissie kan dan onderscheid gemaakt worden in een aantal (nieuwe) onderdelen. We laten de onderdelen zoals nu benoemd in art. 27 dan ook los. Daarmee bestaat de agenda voor de commissie IBK uit een aantal onderdelen:

Onderdeel	Doel	Actie van commissie	Toelichting
Informierend	Op de hoogte blijven / stand van zaken doorgeven. College wil zo voldoen aan de wettelijke informatieplicht.	Informatie ontvangen. Er wordt geen voorbereiding gevraagd. Aan de hand van de presentatie kunnen verduidelijkingsvragen gesteld worden.	Presentaties worden op de avond gedeeld in iBabs, zodat de raadsleden hierop hun notities kunnen maken. Voorbeelden: - Technische sessie begroting - Voortgang Ruimte voor Groei - Presentaties van organisaties
Beeldvormend	Verkennen van een vraagstuk Raad krijgt inzicht en een zo compleet mogelijk beeld van vraagstuk. De organisatie kan zo ook het gevoel van de raad meenemen. Ook voor die zaken waarbij bevoegdheid bij college ligt.	Kennisnemen van de Lange Termijn Agenda. Zodat tijdig verdieping in het vraagstuk kan plaatsvinden. Voorbereiden aan de hand van startnotitie. Luisteren en vragen stellen. Zodat een goede beeld meegeven kan worden.	Wanneer? Voorafgaand aan mogelijk participatieproces. Door wie? Beeldvormende sessie kan vanuit het college of vanuit de raad (LTA) gevraagd worden. Aanleveren? Stukken zijn minimaal 2 weken voor sessie beschikbaar. Voorbeelden: - Delen uitkomsten onderzoeken en interpretatie daarvan (als basis van nieuw beleid) - Start nieuwe beleidsnota. - Proces havenkades - Startbijeenkomst Kadernota
Kaderstellend	Op hoofdlijnen toekomstig beleid bespreken.	Kennisnemen van de Lange Termijn Agenda. Zodat tijdig verdieping in	Wanneer? Voorafgaand aan mogelijk participatieproces.

	Aan de hand van deze vastgestelde kaders kan de ambtelijke organisatie het concept voor het gewenste beleid en besluitvorming te zijner tijd met bijbehorend raadsvoorstel (verder) uitwerken. Net als het beeldvormend deel kan het ook in kaderstellend deel gaan om die zaken waarbij bevoegdheid bij college ligt. De werkvorm is vrij.	het vraagstuk kan plaatsvinden. Voorbereiden aan de hand van startnotitie/ vraagstelling.	Het traject krijgt een duidelijk startpunt waarbij wensen en/of grenzen worden meegegeven. Door wie? Kaderstellende sessie kan vanuit het college of vanuit de raad (LTA) gevraagd worden. Aanleveren? Stukken zijn minimaal 2 weken voor sessie beschikbaar. Voorbeelden: - Programma Wonen 2.0 - Proces herontwikkeling gemeentewerf
--	--	---	---

Een artikel 82-commissie kan volgens de Gemeentewet 2 taken hebben (al dan niet in combinatie):

- Voorbereiden van de besluitvorming van de raad en
- Overleg met college en/of burgemeester.

In de meeste, zo niet alle, commissieverordeningen worden beide taken vermeld als taak van een raadscommissie. Zo ook in de verordening van de gemeente Urk. De wet laat het echter aan de raad over om de werkwijze van een raadscommissie te regelen, aldus artikel 82, lid 1.

Voorgesteld wordt om alleen het beeldvormende en kaderstellende deel van de commissie IBK als een commissie in de zin van art. 82 Gemeentewet aan te wijzen. Dit sluit niet alleen aan bij de oude werkwijze, maar ook bij de door de raad gewenste ontwikkeling van de BOB-vergaderstructuur. De andere commissies (Organisatie en Leven / Wonen, Werken en Veiligheid) kunnen dan aangemerkt worden als de oordeelvormende commissies.

Een vergoeding voor de commissie IBK.

Omdat dit een commissie ex artikel 82 is zouden leden (zijnde niet-raadsleden) voor het bijwonen van de vergadering een vergoeding ontvangen. Voorgesteld wordt om alleen voor de vergadering waar een beeldvormend en/of kaderstellend deel op de agenda staat een vergoeding te verstrekken. En dus niet wanneer alleen iets informierend wordt gedeeld.

Voorgesteld wordt om bovenstaande te verwerken in de verordening op de raadscommissies 2025.

5. Aanlevertermijn technische vragen

In artikel 39 lid 4 van het Reglement van Orde staat vermeld dat voor het indienen van technische vragen een redelijke termijn geldt. In de toelichting wordt vervolgens deze redelijke termijn toegelicht. En dan met name als het gaat om de termijnen rond de raadsvergadering.

De wens is geuit om deze termijnen juist ook voor de commissies te benoemen. Daarin vindt immers met name de inhoudelijke discussie plaats. Dat betekent dat in de verordening op de raadscommissies 2025 het aanleveren van technische vragen ook benoemd moet worden.

Onder de redelijke termijn wordt het volgende verstaan: aanlevering uiterlijk de woensdag voorafgaand aan de commissievergadering (voor 12.00 uur). Beantwoording uiterlijk de maandag voorafgaand aan de vergadering (voor 12.00 uur). Voor later aangeleverde vragen geldt een inspanningsverplichting om deze ook 's maandags beantwoord te hebben. Alle vragen dienen sowieso bij de publicatie agenda raadsvergadering beantwoord te zijn.

Tegelijk is benoemd dat de technische sessie voor de Kadernota en de begroting eerder moeten plaatsvinden. Dit is inmiddels gewijzigd in het vergaderrooster. De griffie zal met de agendacommissie bespreken wanneer en hoe deze P&C documenten dan ook vroegtijdig voor de raads-/commissieleden beschikbaar zijn.

6. Verduidelijking in werkwijze van de rekenkamer

In het proces om te komen tot een rekenkamer op Urk zijn een aantal afwegingen gemaakt die verwerkt of verduidelijkt moeten worden.

In de artikel 4 rond de benoeming van de leden van de rekenkamer zal een lid toegevoegd worden. De binding en affiniteit met Urk moet in minimaal één van de drie leden van de rekenkamer geborgd worden.

Om te verduidelijken dat de ambtelijk secretaris geen onderdeel uitmaakt van de rekenkamer wordt voorgesteld om artikel 3 lid 3 te wijzigen in

De ambtelijk secretaris ondersteunt de rekenkamer bij haar werkzaamheden, maar maakt geen deel uit van de rekenkamer en heeft geen stemrecht. Hij is in elk geval belast met:

- a. het, in overleg met de voorzitter, opstellen van de agenda voor de vergaderingen van de rekenkamer;
- b. de verslaglegging van de vergaderingen van de rekenkamer;
- c. het ondersteunen bij de voorbereiding van onderzoeken, waaronder begrepen het ondersteunen bij het opstellen van een onderzoeksopzet, het aanvragen van offertes en de vorming van de dossiers;
- d. de dagelijkse begeleiding van het externe bureau dat een onderzoek uitvoert.

7. Verordening rechtspositiebesluit raads- en commissieleden

In de verordening wordt in artikel 3 (Vergoeding commissieleden) verwezen naar het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden. Dit besluit is echter gewijzigd in Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. De juiste verwijzing wordt doorgevoerd.

Ook zal in de toelichting van artikel 3 benoemd worden dat alleen voor het beeldvormend en kaderstellende deel van de nieuwe commissie IBK een vergoeding voor commissieleden (niet-raadsleden) wordt verstrekt (zie boven).

